

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **R. B.**, zastoupený Mgr. Bc. Martinem Kůsem, advokátem se sídlem Kaprova 42/14, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2022, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 13. 4. 2023, č. j. 72 Ad 36/2022-52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 13. 4. 2023, č. j. 72 Ad 36/2022-52, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 23. 3. 2022, č. j. X, zamítla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu. Podle posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, který se podrobil v roce 2004 a 2010 operacím krční páteře po autonehodě, bolestivý páteřní syndrom – postižení dvou úseků páteře s omezenou pohyblivostí a občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem bez známek poškození nervu. Jedná se však o lehké funkční postižení, které lékařka hodnotila v horní hranici procentního rozmezí a stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 20 %. Mezi dalšími zdravotními postiženími posudek uvádí poruchu osobnosti – paranoidní představy, deviaci nosního septa a nosní přepážky, toxikomanii (THC a pervitin) a infekci

HCV s úspěšnou léčbou - setrvalá virologická odpověď. Vzhledem k vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a schopnost rekvalifikace zvýšil posudek míru snížení o dalších 10 % na celkových 30 %.

[2] Rozhodnutím ze dne 23. 6. 2022, č. j. X, žalovaná zamítla námitky proti prvostupňovému rozhodnutí. Vyšla přitom z posudku lékaře ČSSZ Hradec Králové, který potvrdil, že rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu je bolestivý syndrom páteře. Jde o lehké funkční postižení páteře, a jedná se proto o postižení, kterému odpovídá míra snížení pracovní schopnosti o 20 %. Ostatní zdravotní postižení uvedená v diagnostickém souhrnu (porucha osobnosti suspektní, blíže neupřesněná, deviace nosního septa, toxikomanie, stav po infekci HCV s úspěšnou léčbou - setrvalá virologická odpověď a úraz bederní páteře po napadení) nedosahují podle posudku takového stupně, aby mohla být uznána za rozhodující zdravotní postižení. Posudek se pak výslovně vypořádal pouze s psychiatrickou diagnózou, kterou hodnotil tak, že žalobce není psychiatricky nemocen, jedná se spíše o povahovou vlastnost. Posudek proto potvrdil závěry posudkové lékařky OSSZ Pardubice, že celková míra snížení pracovní schopnosti je 30 %.

[3] Proti rozhodnutí žalované o námitkách se žalobce bránil žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, v níž namítal, že žalovaná nezjistila všechny podklady, zejména si nevyžádala zdravotnickou dokumentaci Fakultní nemocnice v Motole a Vězeňské služby ČR, jakož i nálezy z psychiatrických vyšetření. Navrhl také komplexní zdravotní prohlídku. Posudky jsou podle žalobce neúplné a nepřesvědčivé, zejména v nich není uvedeno, proč lékaři určili jako rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bolestivý syndrom páteře, proč jsou ostatní diagnózy irelevantní a jaký by byl u nich pokles pracovní schopnosti. Při ústním jednání žalobce zdůraznil, že mu byla ve Věznici Praha - Ruzyně diagnostikována žloutenka typu C, tuto diagnózu se však dozvěděl až po devíti měsících a nebyl léčen. Má významné výhrady ke zdravotní péči a diagnostice v zařízeních Vězeňské služby ČR. Ta nemá dostatečná diagnostická zařízení a o odvozu na specializované zdravotnické zařízení rozhoduje lékař věznice.

[4] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl. Vyžádal si posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě ze dne 17. 3. 2023. Ten opět označil za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobce bolestivý syndrom dvou úseků páteře, včetně stavu po operaci krční páteře, žalobce je však bez objektivního nálezu známek poškození nervu, bez svalových atrofií a bez paréz. Jedná se o lehké funkční postižení, neboť u středně těžkého poškození by musela být objektivizována závažná porucha dynamiky a statiky páteře s funkčně významným neurologickým nálezem. Také posudková komise proto hodnotila pokles pracovní schopnosti v míře 20 %. Ostatní uváděné diagnózy (v diagnostickém souhrnu posudek uvádí poruchu osobnosti, blíže neupřesněnou s podezřením na ADHD, deviaci nosního septa, operaci perianálního abscesu, stav po infekci HCV s úspěšnou léčbou, setrvalá virologická odpověď, stav po apendektomii, toxikomanii – THC, pervitin a závislost na kouření) nemají rozhodující vliv na snížení pracovní schopnosti a vzhledem k vlivu zdravotního stavu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti zvýšila komise míru poklesu na celkových 30 %.

pokračování

[5] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že posudek posudkové komise ob stojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Posudková komise vypsal, ze kterých všech nálezů vycházela, a lékařské zprávy, které byly součástí zdravotnické dokumentace, v posudku zhodnotila. Krajský soud nepovažoval za vadu ani to, že žalobce nebyl vyšetřen osobně – přesvědčivost posudku je obecně kategorií nezávislou na tom, zda byla posuzovaná osoba fyzicky přítomna jednání posudkového orgánu, či nikoliv. Jakkoliv by přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem žalované a posudkovou komisí mělo být dle soudu pravidlem, neplatí ovšem bezvýjimečně a vždy musí být zohledněny konkrétní okolnosti případu. Ze všech tří posudků je patrné, že lékaři nepovažovali osobní vyšetření žalobce za nezbytné.

[6] Krajský soud pak uzavřel, že soud neprováděl další dokazování, například posudkem jiné posudkové komise, neboť to může žalobce případně navrhnout v řízení o nové žádosti. Námitka nedostatečné zdravotní péče ve věznicích a neobjektivních lékařských zpráv pak není předmětem tohoto řízení. Žalobce může po propuštění z výkonu trestu, k čemuž má dojít v říjnu 2023, absolvovat potřebná lékařská vyšetření a podat novou žádost o přiznání invalidního důchodu i s datem v minulosti.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“).

[8] Stěžovatel namítá, že rozsudek krajského soudu je založen na nesprávném právním posouzení jeho invalidity, neboť se opírá o nedostatečné posouzení jeho zdravotního stavu. Stejně tak nesprávně posoudil přezkoumatelnost napadeného správního rozhodnutí, které trpí stejnou vadou. Žalovaný, obdobně jako krajský soud vyšel z automatického předpokladu, že popsané postižení páteře je nejzávažnější diagnózou stěžovatele. Tomuto závěru však nesvědčí žádné provedené důkazy. Z posudků je patrné, že stěžovatel trpí značným množstvím onemocnění, která rekapituluje z posudku posudkové komise (viz shora). Stěžovatel poukazuje zejména na diagnózu infekce HCV (virová hepatitida typu C), u níž nebylo zkoumáno, jaký vliv měla na zdravotní stav žalobce (fakt, že došlo ke stavu označenému jako setrvalá virologická odpověď, není podstatný, neboť dle vyhlášky o posuzování invalidity je nutné v takovém případě posuzovat zejména stav jater). Pokud by došlo, byť jen k lehkému funkčnímu postižení jater, pak by se dle vyhlášky jednalo o pokles míry pracovní schopnosti o 20 – 35 % a jednalo by se o závažnější onemocnění, než je onemocnění páteře, z něhož vycházel žalovaný. Ten se však zabýval pouze postižením svalové a kosterní soustavy, ostatní zdravotní komplikace neposuzoval. Je zapotřebí, aby se posudkové orgány zabývaly všemi zdravotními komplikacemi a posoudily je v kontextu vyhlášky. Stěžovatel klade otázku, jak jinak je možné učinit závěr o nejzávažnějším zdravotním omezení. Závěr, že kosterní a svalová postižení jsou nejzávažnější indispozicí stěžovatele, není nijak odůvodněn.

[9] Krajský soud v napadeném rozsudku správně uvádí, že správní soudy podrobují posudky pouze testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti. Aby však měl posudek tyto

vlastnosti, je třeba se vypořádat se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodit závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby.

[10] Stěžovatel dále namítá, že jej krajský soud zkrátil na právu být osobně přítomen jednání před soudem, a skutečnost, že se jednání účastnil jeho zástupce, na to nemá vliv. Soud totiž nevyhověl jeho žádosti o odročení jednání a konal jej bez přítomnosti stěžovatele. Tím porušil i právo na spravedlivý proces.

[11] Stěžovatel proto navrhl, aby kasační soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel nepředložil žádnou lékařskou zprávu, která by zpochybnila zjištěný skutkový a právní stav, pokud jde o pokles jeho pracovních schopností. Nepředložil lékařské zprávy, které by potvrzovaly postižení s vyšším hodnocením míry poklesu pracovních schopností. Žalovaná naopak považuje za přesvědčivé hodnocení posudkové komise, že u stěžovatele nebylo zjištěno a prokázáno závažnější postižení, a to i s ohledem na obsah lékařských zpráv, které jsou citované v posudku. Ztotožňuje se pak i s důvody, pro které krajský soud nevyhověl žádosti o odročení jednání. Navrhla proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Sám stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, z jakých důvodů považuje kasační stížnost za přijatelnou, což však Nejvyššímu správnímu soudu nebrání, aby takovou úvahu provedl sám. Stěžovatel založil kasační stížnost na námitce, že všechny orgány, které doposud rozhodovaly o přiznání invalidního důchodu, nedostatečně a neúplně zjistily jeho zdravotní stav. Konkrétně dospěly k závěru, že rozhodující příčinou jeho nepříznivého zdravotního stavu je bolestivý syndrom dvou úseků páteře, včetně stavu po operaci krční páteře, aniž by se podrobněji zabývaly jeho dalšími diagnózami, a to zejména prodělanou infekční žloutenkou typu C a postižením jater. Pokud by byla tato diagnóza náležitě posouzena, mohla představovat rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu se snížením pracovní schopnosti až 35 %. Stěžovatel proto brojí proti závěru krajského soudu,

pokračování

že napadené rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné a že posudek posudkové komise je úplný a přesvědčivý. Současně také namítá, že krajský soud porušil jeho právo na spravedlivý proces, resp. právo být osobně přítomen jednání soudu.

[15] S ohledem na to dospěl kasační soud k závěru, že předmětem kasační stížnosti jsou námitky takových zásadních pochybení, která mohla ovlivnit hmotněprávní postavení stěžovatele. Proto kasační stížnost posoudil jako přijatelnou a po zhodnocení kasačních námitek ji shledal také **jako důvodnou**.

[16] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění).

[17] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou. Rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění MPSV, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

[18] Posudky posudkové komise hodnotí soud jako každý jiný důkaz. Posudek slouží jako rozhodující důkaz pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Musí tedy splňovat požadavek úplnosti a přesvědčivosti a vypořádat se se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2017, č. j. 6 Ads 285/2016 - 38, odst. 15). Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku pak spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav stěžovatele byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav posuzované osoby zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nescítají. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví

podle rozhodujícího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.

[19] Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, č. j. 6 Ads 45/2013 - 25, odst. 13).

[20] Úkolem krajských soudů či Nejvyššího správního soudu je vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn. Správní soud je povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou. Nemá pro to potřebné odborné znalosti. Může si ale vyžádat doplnění posudku, vyhotovení srovnávacího posudku jinou komisí ministerstva nebo uložit vypracování revizního posudku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020 - 25, odst. 21)

[21] V daném případě stěžovatel namítal právě to, že posouzení jeho zdravotního stavu nebylo komplexní, konkrétně že všechny posudky zpracované pro účely správního řízení, stejně jako posudek posudkové komise, sice určily rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, avšak se nedostatečně zabývaly ostatními diagnózami a nezdůvodnily, proč ty nejsou onou rozhodující příčinou. Současně před soudem namítl, že nedostatečné posouzení jeho zdravotního stavu vyplývá i ze skutečnosti, že je toho času ve výkonu trestu odnětí svobody, v němž je zdravotní péče a diagnostika závislá na možnostech vězeňské služby a ochotě umožnit mu posouzení zdravotního stavu i mimo její zařízení. V řízení před krajským soudem zdůraznil, že vyhotovené posudky nedostatečně zohlednily především prodělanou žloutenku typu C, která vyžaduje specifickou diagnostiku, zaměřenou nikoliv pouze na přítomnost viru, ale především na postižení jater.

[22] Kasační soud se ve světle těchto námitek soustředil na posouzení úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku posudkové komise, který představoval v řízení před krajským soudem stěžejní důkaz. Jak již uvedl shora, posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav stěžovatele byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Ve světle těchto kritérií se kasační soud nemůže ztotožnit se závěrem krajského soudu a naopak má za to, že posouzení zdravotního stavu

pokračování

stěžovatele nebylo komplexní, úplně a přesvědčivé, a to právě pokud jde o diagnózu prodělané hepatitidy typu C a její následky.

[23] Posudková komise, stejně jako před ní posudkoví lékaři žalované se soustředili na postižení páteře jako rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele a podrobněji se vyjádřili i k jeho psychiatrické diagnóze. Zcela mimo posouzení však ponechali hepatitidu typu C a její následky. Přitom z diagnostického přehledu je zjevné, že u stěžovatele je přítomna stálá virologická odpověď, tj. může se jednat o chronický stav. Z přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), plyne, že při zkoumání chronické virové hepatitidy – B, C, D, je nutno zhodnotit funkční kapacitu jater podle biochemické a histologické aktivity (zánětlivé a fibrotické). U chronické virové hepatitidy C se hodnotí sérologický průkaz anti-HCV, molekulárně genetický průkaz HCV RNA, jaterní biopsie a stanovení gradingu a stagingu. Pro stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je rozhodující dopad vlastního postižení jater a mimojaterních projevů na celkovou výkonnost a schopnost vykonávat denní aktivity (kapitola I, položka 1 přílohy k vyhlášce). Jak již kasační soud konstatoval výše, posudková komise k této diagnóze (na rozdíl od diagnózy psychiatrické) v posudku nic neuvedla; není tak z něj zřejmé, jakými diagnostickými metodami bylo toto onemocnění stěžovatele v předložených podkladech zkoumáno, v jaké míře se podílí na snížení pracovní schopnosti stěžovatele a jakou míru poklesu pracovní schopnosti představuje. To vše za situace, kdy stěžovatel namítal, že je umístěn ve výkonu trestu odnětí svobody a že péče a diagnostika v zařízeních vězeňské služby je nedostatečná, a současně za situace, kdy nebyl osobně přítomen posuzování zdravotního stavu před posudkovou komisí. V úvahu je proto třeba brát i to, že stěžovatel byl, pokud jde o předložení dokladů o svém zdravotním stavu, závislý právě a pouze na podmínkách poskytování zdravotní péče vězeňskou službou.

[24] Nejvyšší správní soud se proto nemůže ztotožnit ani s hodnocením krajského soudu, podle něhož otázka nedostatečné péče a lékařské diagnostiky ve výkonu trestu odnětí svobody nesouvisí s předmětem tohoto řízení (odst. 32 rozsudku). Naopak se domnívá, že bezprostředně souvisí s otázkou úplného a přesvědčivého posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí. Jinak řečeno, o to pečlivější a podrobnější mělo být hodnocení diagnóz ze strany posudkové komise. V této souvislosti pak považuje kasační soud za zcela nepřipadnou argumentaci krajského soudu, že žalobce může podat novou žádost o invalidní důchod po propuštění z výkonu trestu a poté, co absolvuje potřebná lékařská vyšetření.

[25] Kasační soud proto uzavírá, že na rozdíl od krajského soudu hodnotí s ohledem na shora uvedené skutečnosti posudek posudkové komise jako nedostatečný a neúplný, a bylo úkolem krajského soudu vyžádat jeho doplnění, pokud jde o zhodnocení hepatitidy typu C a jejího vlivu na pracovní schopnosti stěžovatele a míru, v jaké se podílí na snížení pracovní schopnosti. Pokud tak krajský soud neučinil, zatížil rozsudek nezákonností.

[26] Kasační soud naopak nepovažuje za důvodnou námitku, že krajský soud porušil právo stěžovatele být osobně přítomen projednání své věci. Krajský soud nařídil jednání na 13. 4. 2023, o čemž informoval stěžovatelova zástupce dne 23. 3. 2023. Ten však požádal krajský soud o odročení jednání až dne 11. 4. 2023, přičemž si musel být vědom toho,

že přítomnost stěžovatele u soudu si vyžádá jeho eskortování, a tedy poměrně složitou organizaci a přípravu. Žádost o odročení pak odůvodnil tak, že aktuální zdravotní stav stěžovatele vylučuje eskortu do jiné věznice, a navrhl proto odročení jednání až do období po jeho propuštění z výkonu trestu, tj. na říjen 2023. Za této situace považuje kasační soud za zcela po právu, jestliže krajský soud žádosti nevyhověl. Právo každého na projednání věci v jeho přítomnosti podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod není absolutní a může podléhat různým omezením. V daném případě byla neúčast stěžovatele na jednání důsledkem jeho vlastního postupu, neboť požádal o odročení jednání dva dny před jeho konáním, důvody pro to, že není schopen se účastnit eskortování, ničím konkrétním nepodložil, a navíc navrhl odročení jednání až o dalšího více než půl roku. V této souvislosti je podstatné také to, že součástí práva na spravedlivý proces není pouze právo být přítomen jednání soudu, ale i právo na rozhodování bez zbytečných průtahů a v přiměřené lhůtě. Pokud krajský soud konal za takové situace jednání pouze v přítomnosti zástupce stěžovatele, neporušil právo stěžovatele na spravedlivý proces.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Nejvyšší správní soud proto postupem dle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[28] V jeho průběhu si krajský soud vyžádá vyhotovení doplňujícího posudku posudkové komise, který zhodnotí zdravotní stav stěžovatele, pokud jde o následky prodělané hepatitidy typu C a jejich vliv na snížení pracovní schopnosti stěžovatele a komplexně posoudí všechny zdravotní obtíže stěžovatele a znovu vyhodnotí, které z nich představují rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti stěžovatele.

[29] V novém rozhodnutí ve věci rozhodne krajský soud též o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2023

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu